

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2452
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.406

Zmaga brez voine

V vzhodni Aziji se je zgodilo to, česar nihče pričakoval in je v vsej zgodovini skoraj brez primere: Kitajska je brez boja in odpora izročila Japoncem svojo veliko pokrajino Čili, v kateri leži nekdanje glavno mesto »države sredine«, cesarski Peking in veliko pristaniško mesto Tientsin. Provinc, ki šteje več prebivalcev kakor vsa Jugoslavija, je tako po tisočletjih prenehala biti sestavni del kitajske republike. Peking, ki je bil tisočletja središče Kitajske, ni več kitajski. To zveni kar neverjetno, pa je vendarle res. Že nekaj tednov so nas opozarjale čudne vesti, da se pripravljajo Japonci na novo akcijo proti Kitajski, ki ni hotela sprejeti »priateljskih« in »zavezniških« ponudb Tokia. Te vesti so napovedovale, da bodo Japonci z uporabo Mandžurcev pričeli prodirati na severno Kitajsko in bodo zasedli Peking ter Tientsin, naposled smo pa pretekli teden dobili iz Nankinga poročilo, da je japonska vlada poslala kitajski ultimatum z zelo težkimi, nesprejemljivimi pogoji.

Japonska vlada je v tem ultimatumu zahtevala od nankinške kitajske vlade, da razpusti vse kitajske, nacionalistične organizacije v provinci Čili, zlasti pa vse organizacije vladne stranke Kuomintang, da odstrani celo vrsto generalov, ki so se upirali japonskim namenom in naposled odpokliče sploh vse čete iz omenjene province. Sprejeti te zahteve je pomenilo toliko, kolikor izročiti Japoncem brez boja in odpora provinco Čili s Pekingom in Tientsinom, zato ni nihče verjel, da bo nankinška vlada to storila. Splošno se je pričakovalo, da se bodo Kitajci postavili čisto z orožjem v roki v bran Japona, in bo izbruhnila tako na Daljnem vzhodu nova srdita vojna. Vse to se pa ni zgodilo; nankinška vlada je molče sprejela vse zahteve japonskega ultimata in jih pričela tudi takoj izpolnjevati. Kitajske čete, kitajski uradi in organi javne varnosti zapuščajo Čili, zapuščajo staroslavni Peking, nekoč ponos 700 milijonov Kitajcev. Upravo bodo naslednji vršili Japoncem podrejeni uradi in policijskim četam bodo poveljevali japonski častniki, kakor v »samostojni« Mandžuriji. Dejansko je torej provinca Čili prešla izpod kitajske pod japonsko vzhodno nadoblast.

Kaj je napotilo nankinško vlado, da je tako tiho, brez ugovora žrtvovala to ogromno, bogato in pomembno provinco? Na to nam Nanking ne odgovarja, odgovor si pa lahko napravimo sami. Sprejela je japonski ultimatum, ker se je pač zavedala, da bi Japonci sami z orožjem v roki uresničili svoje namene, pa če bi se tudi kitajske čete postavile v bran. Nova vojna bi se končala morda še bolj tragično, kakor se je ona za Mandžurijo. Kitajska vojska ni sposobna za spopad z japonsko in mandžursko. Mimo tega pa ve sedaj nankinška vlada prav dobro, da se ne more zanašati na prav nobeno, ne moralno ne materialno pomoč kogarkoli. Društvo narodov je napram Japoncem brez moči, Anglija je zaposlena z drugimi, važnejšimi posli, sovjetska Rusija se je baje celo tajno sporazumela z Japonci o delitvi Kitajske. Združene države Severne Amerike so pa daleč, vse v notranjih krizah in osamljene. Nankinška vlada je zato storila to, kar ji je lahko omogočilo mir in prepričanje, prelijanja krvi brez končnega haska. Zadovoljila se je s tem, da ostane vsaj še vlada nad srednjo Kitajsko, ko tudi v južni gospodarijo oni iz Kantona in komunisti. Toda

Mobilizacija angleških čet v Sudanu

Anglija ima na mejah Abesinije 100.000 vojakov — Silna poostreitev spora med Italijo in Anglijo — Obupni napor Francije za ohranitev solidarnosti

RIM, 12. junija. »Il Giornale d'Italia« objavlja vznemirljivo poročilo iz Adis Abebe, da je odredila angleška kolonialna vlada mobilizacijo svojih čet v Sudanu. List omenja poročilo arabskega lista »Aššana«, po katerem razpolaga Anglija na meji Abesinije s 100.000 popolnoma oboroženimi bojovníki. Italijanski list trdi, da se je gotovo sklenila med Anglijo in Abesinijo tajna pogodba, po kateri bo Anglija prav gotovo dolžna podpirati Abesinijo v primeru vojne z Italijo. List meni dalje, da so te vesti dokaz več za domnevo, da je le Anglija kriva poostreite italijansko-abesinskega spora.

LONDON, 12. junija. »Times« poročajo iz Adis Abebe, da so bili vsi italijanski državljani v Abesiniji pozvani, da takoj zapuste deželo. List pravi, da je treba

pričakovati pričetek sovražnosti že v avgustu. Italija čaka le na ugoden trenutek za napad.

PARIZ, 12. junija. Spor med Italijo in Anglijo zavzema vse večji obseg in vzbuja tu veliko vznemirjenje. Splošno se pojavlja bojazen, da bi se mogla zaradi tega spora docela razbiti solidarnost zahodnih velesil, ki je bila utrjena na konferenci v Stresu. Anglija postaja vedno večja nasprotnica italijanskih načrtov v Abesiniji ne bo, kakor izgleda, pripravljena iti do skrajnosti. Predvsem pa je odločena voditi zadevo znova pred Društvo narodov. V Parizu si ne prikrivajo dejstva, da bi tako postopanje Anglije spravilo v najresnejšo nevarnost Društvo narodov, kajti gotovo je, da bi Italija v tem primeru zapustila Ženevo. Zaradi tega je francoska vlada sklenila zavzeti se z vso

svojo silo tako v Rimu kakor tudi v Londonu za to, da se spor ublaži in po možnosti likvidira. Francoska vlada bo po svojem zunanjem ministru Lavału predlagala, ako po diplomatski poti ne bo mogoče doseči uspehov, sklicanje posebne konference podpisnic abesinske pogodbe iz leta 1906. Ta pogodba, ki so jo podpisale Italija, Francija in Anglija določa, da se v Abesiniji ne sme zgoditi nič brez prehodnega sporazuma vseh podpisnic. Vprašanje pa je, ali bo mogoče na tej podlagi doseči sporazum, kajti sedaj ni nobenega dvoma več, da hoče ita Italija preko vseh pogodb in obzirlov svojo pot. Sicer se pa v franc. političnih krogih priznava Italiji pravica, da razširi svojo afriško posest in s tem utrdi svojo politično in gospodarsko moč.

Sprememba italijanske politike

SENZACIONALNE VESTI PARIŠKIH LISTOV. — SPORAZUM MED RIMOM IN BERLINOM ZA 10 LET.

PARIZ, 12. junija. V tukajšnjih političnih krogih se posveča velika pozornost pogajanjem med Rimom in Berlinom glede sklenitve pakta o medsebojnem nevmešavanju. Poluradni »Temps« objavlja obširen pregled italijanske zunanje politike in zaključuje, da je povodom francosko-ruskega in češkoslovaško-ruskega pakta nastala sprememba italijanske evropske politike. Brezpogojno se more pričakovati, da se bo v najkrajšem času okrepila zveza Varšava—Rim. Bodoča posledica bo popolna sprememba italijanske zunanje politike sploh. Tudi drugi francoski listi pišejo o tem vprašanju in naglašajo, da je Italija razočarana zaradi zadržanja Anglije v abe-

sinski zadevi pričela iskati novih poti, k temu jo pa sili tudi problem Podonavja, ki se ne makne z mrtve točke. Nekateri francoski listi pa izražajo vendarle upanje, da Mussolini ne bo šel predaleč v svoji novi akciji, ker ne bi nikakor bilo mogoče razumeti, da bi hotel Rim zamenjati Pariz za Berlin. Tudi ni mogoče razumeti Mussolinija ko trdi, da bi se z Berlinom mogel skleniti neke vrste moratorij za 10 let. Italija misli s tem na podobno pogodbo z Nemčijo, kakor jo je sklenila Poljska. Ta sporazum, ki se nanaša na Avstrijo, kakor se oni nanaša na poljski koridor in ostala nemško-poljska vprašanja.

Izpraznivanje province Čili

PRESELJEVANJE URADNIKOV IN VOJAKOV. KAKO SPREJEMAJO KITAJCI NOVO STANJE.

ŠANGHAI, 12. junija. Kitajska oblastva nadaljujejo izpraznivanje province Čili, istočasno pa odhajajo tudi kitajski čete. Zlasti v samem milijonskem Pekingu je promet zaradi tega ogromen. Vrši se celo preseljevanje ljudstva, ker odhajajo z uradniki in vojniki tudi njihove družine, mesto in pokrajino pa zapuščajo tudi mnogi civilisti. V Tientsinu so se že pojavile japonske bojne ladje in čete, ki so prišle tja, »da zaščitijo japonske interese in državljane.« Prebivalstvo gleda z zelo mešanimi občutki odhod funkcionarjev in vojakov nankinške vlade.

koliko časa bo še vladala, na to vprašanje ne ve nihče odgovora.

Japonci se tudi na meji province Čili, ki leži vsa pod velikim zidom, ne bodo ustavili. Že sedaj prihajajo iz vzhodne Azije poročila, da bodo priključili novo provinco Mandžuriji in kronali v Pekingu sedanjega mandžurskega cesarja Kang Teha (prej Pujija) za kitajskega cesarja. Čim pa bo Kang Teh kitajski ce-

sar, ni prav nobenega dvoma, da bo vsaj v doglednem času zlezla še ostala Kitajska pod njegovo žezlo, to se pravi pod vzhodno voljo japonske. To pa je tudi končni namen Japoncev, ki hočejo dobiti v svoje roke vse mongolske narode, da bi se potem s četrtino človeštva vse zemlje olastili oblasti nad Tihim in Indijskim oceanom in nad kontinenti, ki jih ti dve morji obliva.

Potopitev parnika »Avala«

BEOGRAD, 12. junija. Preteklo noč se je ob izlivu Save v Donavo zaletel veliki remorker »Spasoje« v potniški parnik »Avala«, ki je vozil na progi Beograd—Zemun—Pančevo in je bil eden naših najlepših rečnih parnikov. Parnik je priklical na pomoč parnik »Strossmayer« iz Zemuna, ki je rešil vseh 21 potnikov in moštvo, dočim se je »Avala« potopila. Škoda je zelo velika. Poizkusili bodo sedaj parnik dvigniti in popraviti. Nesreča je vzbudila v Beogradu veliko vznemirjenje.

Svarilni klic Amerike

WASHINGTON, 12. junija. Zunanji minister Hull je dejal v nekem govoru, da pričakujejo v Ameriki najslabši posledice od blaznega oboroževanja sveta. Oboroževanje posameznih držav sveta je že davno prekoračilo meje obnavljanja starega orožja in tudi ne gre nič več za defenzivno, ampak odkrito za ofenzivno oboroževanje. Iz vsega tega se ne more roditi nič drugega kakor nova katastrofa, zato bi bilo potrebno vsaj ob dvanaesti uri storiti vse, da se vojna prepreči.

RUSIJA IN ČEŠKOSLOVAŠKA

MOSKVA, 12. junija. O priliki Beneševga obiska v Moskvi je bil med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo dosežen tudi sporazum o kulturnem sodelovanju med obema državama, zlasti pa o obveščevanju javnega mnenja in ustvarjanju razpoloženja. Najprej se bodo ustvarile zveze med knjižnicami in umetniškimi razstavami, obenem pa tudi med znanstvenimi institucijami.

JAPONSKA ODOBRAVA

TOKIO, 12. junija. Japonski zunanji minister je poslal japonskemu veleposlaniku v Londonu naročilo, naj sporoči angleški vladi, da se Japonska ne protivi, ako Anglija prizna Nemčiji pravico do izgradnje vojne mornarice, ki bi predstavljala po tonaži 35 odstotkov veliko-britanske mornarice.

REFORMA NA ŠPANSKEM

MADRID, 12. junija. Vlada bo v četrtek 13. t. m. proučila predlog nove ustavne reforme. Poročal bo prosvetni minister.

Dnevne vesti

Golgota mariborska tekstilnega delavstva

PONOVEN ODPUST DELAVSTVA IN ZNIŽANJE MEZD. STAVKA V SCHONSKEGA TOVARNI.

Skromen košček kruha, ki si ga težko služi mariborsko tekstilno delavstvo. Grenko je življenje našega ubogega delavstva, ki ob pičlem zaslužku preživlja čisto večglavo družinico in ga moramo prav zaradi tega prištevati k umetnikom dandanašnjega življenja. Kako živi naš ubogi tekstilni delavec, ki zasluži na mesec po nekaterih tovarnah komaj od 300 do 600 Din. si najlažje predstavlja vsak sam. Kako naj se z zasluženim denarjem preživlja, kako naj preživlja svoje otroke, kako naj se oblači in kje naj stanuje? Pa se čisto slišijo poudarki, da je delavstvo stebler našega narodnega gospodarstva! Tudi je vsej javnosti znano, da so nekateri mariborski tovarnarji tuji, ki so si večinoma z našim denarjem zgradili tovarne in so s krvjo in žulji našega delavstva napolnili svoje blagajne. Tudi ni nobena skrivnost, da ti tuji tovarnarji spravljajo svoj bogati dobiček preko naše meje, naše delavstvo pa plačujejo za njegovo trdo delo naravnost sramotno.

Največ pritožb med našim tekstilnim delavstvom pa se sliši o tovarnarju Schonskyju. Znano je, da je ob letošnjih velikonočnih praznikih poslal na brez-

plačen dopust veliko število delavstva in da je pri popovnem sprejemu znižal že itak skrajno sramotne mezde še za 10 odstotkov. Delavce in delavke, ki so se upirali temu znižanju, je kratkoma odpustil. Mnogo pa je bilo med njimi takih, ki so morali prijeti za delo kljub trdi zahtevi delodajalca. Toda ves čas so se dalje borili za svoje pravice in zahtevali, da plača njihovo delo tako, kakor ga je plačal pred prisilnim dopustom ob praznikih. Dolgo časa in žilavo so se zastopniki delavstva pogajali s tovarnarjem Schonskyjem, ki pod nobenim pogojem ni hotel izpolniti zahtev delavstva, ker pa je tovarnar odpustil te dni spet večje število delavstva in je sinoči odpovedal službo tudi delavcem, ki so delali doslej v nočnem turnusu ter ni hoteli izpolniti njihovih zahtev, je delavstvo pričelo sinoči ob 10. uri stavkati. Solidarno so vsi delavci zapustili svoje delo in čakajo, kaj bo z njihovo usodo.

Prepričani smo, da se bo za zadevo v tej tovarni pričela živo zanimati tudi naša oblast in posegla vmes ter po zakonu izposlovala našemu delavstvu tisti zaslužek, ki mu za njegovo trdo delo pripada.

Računski sklepi mestnega knjigovodstva za leto 1933

Mestno knjigovodstvo je predložilo te dni mestnemu občinskemu svetu računsko sklepe mestnega zaklada, regulacijskega sklada, zaklada meščanske imovine, ustanov, mestnih podjetij in skladnega zaklada za proračunsko leto 1933. Vsi navedeni računski sklepi so bili v smislu zakona o mestnih občinah razgrnjeni in na vpogled občanom, ki pa so pokazali malo zanimanja. Izdatki so napram proračunu v posameznih postavkah sicer prekorajeni za 319.333,58 Din, znašajo pa 722.569,01 Din manj in je torej celotni uspeh ugodnejši za 403.235,43 Din. Čisto premoženje mestnega zaklada in podjetij je znašalo ob zaključku proračunskega leta 1933. 71 milijonov in se je zvišalo na pram premoženju iz leta 1932 za milijon 695.948,50 Din. Čisto premoženje meščanske imovine je znašalo 409.037,50 Din; čisto premoženje mestnih ustanov se je zvišalo za 7.030,09 Din in je znašalo ob zaključku leta 656.140,01 Din. Uspeh regulacijskega sklada je bil ugodnejši za 225.276 Din, denarni promet pa je zkazal prebitek v iznosu 330.646. Izdatki meščanske imovine so se krili iz mestnega zaklada in iz naslova za socialno skrbstvo. Bilanca in račun izgube Mestnih podjetij pa sta bila odobrena že od mestnega sveta. Po končni sestavi računskih sklepov pa so znašali dohodki posameznih postavk v milijon 592.309,08 Din, torej za 746.736,04 Din več, kakor je predvideval proračun. Bilanca izkazuje prebitek v iznosu milijon 149.971,47 Din, denarni promet pa milijon 696.287,59 Din.

Mednarodne rokborbe v Unionu

V ponedeljek zvečer so se mednarodne rokborbe na unionski verandi nadaljevale. Na novo se je predstavil občinstvu poljski borec Šerbinski, ki slovi zaradi svojih nelsonskih prijemov, kar je pokazal že prvi večer pri večerajšnjih borbah, ko je dobil nekoliko pred peto minuto v svoje nelsonske klešče Čeha Totušek, s katerim se je popreje mesto na kar poigraval, in ga držal nekaj časa v tem prijemu, potem ga pa v peti minuti z bliskovitim obratom potisnil na lopatice Totušek se je z boriteljskega odra nekaj časa opotekal, nato pa v spremstvu sodnika Koniča zapustil borišče. Videti je bilo, da spada Totušek v povsem drugo garnituro in da po svojih letih ter telesni konstrukciji ne more biti kos poljskemu orjaku.

Prav živahna je bila preizkušnja med Angležem Mortonom in Nemcem dr. Anderschem. Skozi tri kola sta se obde-

lovala s krepko odmevajočimi masažnimi udarci in potipljaji, nekajkrat je ta in oni celo priletel do tribune ter se tam pozdravil z gledalci, tako da se je ena izmed navzočih dam pri ropotajočem tresku po tribunskih mizah brž odmaknila, potem sta se pa spet prijazno in prijateljsko spogledala, da se čez nekoliko časa v nelsonskih preizkusih in drugih prijemnih zamahih znova vnameta. Borba je ostala neodločena. Nemec je videti nekoliko močnejši, dočim se Anglež odlikuje s tigrsko brzino in bliskovitimi paradami in reakcijami.

Spoprijem med židovskim prvakom Faktorjem in Slovakom Krupo ni nudil toliko zanimivih in napetih ter komičnih momentov, kakor že omenjeni borbi, četudi je šlo za odločilno srečanje. V 23. minuti je Krupa podlegel svojemu soboritelju.

Zadnja pot Helene Zemljičeve

Na starem pokopališču, kjer je na mrtvaškem odru ležalo truplo Helene Zemljičeve, žene mariborskega okrožnega sodnika, se je preteklo soboto popoldne pred prevozom k upepeljenju v Gradec zbralo veliko število ljudi, da se zadnjič poslovijo od pokojnice, ki so jo tako zelo čislali. Častno je bilo zlasti število Sokolov in Sokolov, ki so prišli, da spremijo svojo drago sestro na njeni zadnji poti. Prišli pa so se posloviti vsi stanovski tovariši globoko užalostčenega moža s pred sednikom okrož. sodišča g. dr. Žihrom in šefom državnega tožilstva g. dr. Zorjanom na čelu. V imenu Sokola se je poslovil od pokojne Helene Zemljičeve starosta matic g. Bureš, pevski zbor pa je zapel turobno žalostinko. Bil je trenutek, ko ni ostalo suho nobeno oko in bo ostal vsem v trajnem spominu, kakor bomo v trajnem spominu ohranili vsi blago pokojnico.

Velik uspeh ljubljanskega velesejma. Včeraj je bil zaključen letošnji XV. ljubljanski velesejem, ki je trajal 11 dni. Svoj sloves je prav posebno utrdil ob letošnjem svojem jubileju. Sleherni obiskovalec je moral dobiti vtis vsestranosti, obsežnosti in zanimivosti. Trgovskemu delu velesejma so bile priključene še izredno poučne razstave, nekatere čisto nove, druge pa obširno izpolnjene. Velesejem je letos obiskalo nad 115.000 oseb. Med njimi je bilo precejšnje število tujcev iz Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške Francije, Nemčije itd. Razstavljalec je bilo 711, med njimi 192 iz Amerike, Anglije, Avstrije, Egipta, Francije, Italije, Madžarske, Nemčije in Švedske. Poslovne uspehe so zabeležili predvsem kmetijski in gospodinjinski stroji. Bilanca poslovnih uspehov letošnjega ljubljanskega

velesejma je bila kljub izrednim gospodarskim prilikam še precej razveseljiva. Jesenski velesejem bo od 5. do 6. septembra.

Balkaniada v Sofiji. Društvo »Putnik« organizira v dnehi od 20. do 24. junija izlet v Sofijo s posebnim vlakom, zaradi prisostvovanja pri balkanskih igrah. Cene in pogoji so tako ugodni, da bo vsakemu dana možnost si ogledati balkaniado. Cena popolne oskrbe za časa zadrževanja v Sofiji s prenočiščem v hotelu »Splendid Palas« i sl. Din 350.— za osebo. V tej ceni je zaračunan tudi prevoz s postaje do hotela in nazaj ter dve vstopnici za tekme 21. in 23. junija, ko bo mach med Romunijo in Bolgarijo, Romunijo in Grčijo in Bolgarijo in Jugoslavijo. 22. jun. izlet v Čamkurijo (Din 95.— za osebo), 23. jun. izlet v Bankio (Din 25 za osebo). Potovalo se bo s kolektivnim potnim listom. Počivajo do 15. junija, informacije, prospekte, valute po najboljših tečajih itd. pri »Putniku« Maribor, tel. 21-22 in »Putniku« Celje, tel. 119.

Mednarodni tečaj visoke zdravniške vede. Takozvana »Tomarkinova zadušbina« priredi letos v Belgiji svoje tečaje, in sicer v Bruxellesu od 12. do 19. 9. in v Spau od 20. 9. do 2. 10. Do sedaj je prijavljenih že preko 100 zdravnikov-profesorjev-predavateljev ter je pričakovati, da bodo ti tečaji zelo zanimivi. Za njih obisk bo preskrbljeno najbolje. — Zdravniki in njih družine bodo imeli prost vstop na bruseljsko razstavo. Vse natančnejše informacije, preskrba viz, valute po najboljših dnevnih tečajih, prijave itd. pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova c. 35. tel. 21-22 in »Putniku« Celje, Aleksandrova trg, tel. 119.

Poziv lovcem, članom SLD, podružnice Maribor. V dnehi od 30. 6. do 3. 7. t. l. se bo vršilo v Ruščuku v Bulgariji lovsko tekmovalno streljanje na glinaste in žive golobe za prvenstvo balkanskih držav. Na to tekmo namerava poslati tudi podružnica SLD Maribor svojo ekipo. Zato bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 16. uri na strelišču v Razvanju izbirna strelska tekma na glinaste golobe po predpisih, ki se bodo uporabljali v Ruščuku. Vabimo vse lovce člane SLD Maribor, da se udeležijo te izbirne tekme, ki bo določila člane ekipe. Podrobne informacije se dobijo pri ravn. Pogačniku, tel. 2101 in dr. Kovačecu, tel. 2281.

Večerni promenadni koncert. Mimo običajnih nedeljskih dopoldanskih promenadnih koncertov v Mestnem parku, ki jih prireja mariborsko Opleševalno društvo, so se Mariborčanom priljubili tudi pevski nastopi in večerni promenadni koncerti. Kako zelo posrečena je bila zamisel zlasti koncertov ob prijetnih polletnih večerih, nam je pričal lanski obisk. Zato bo pa mestno Opleševalno društvo tudi letos ustreglo želji mariborske publike in prirejalo večerne promenadne koncerte. Prvi letošnji večerni promenadni koncert bo jutri v četrtek zvečer od 8. do pol 10. ure. Igrala bo vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Svobode.

Ne restavracijo, samo trgovino, bo napravil murskosoboški industrijec in narodni poslanec g. Benko v svoji hiši na oglu Gosposke ulice in Glavnega trga. Vse vznemirjanje iz strahu pred novo konkurenco je bilo tako preuranjeno in zato brez podlage.

Zahvala. Gasilska četa v Razvanju se najiskrenejše zahvaljuje zboru »Malih harmonikarjev Pomladka Rdečega križa« in njihovemu požrtvovalnemu vodji g. Vilku Šušteršiču, da so se odzvali našemu povabilu in sodelovali na binkoštno nedeljo pri gasilskem popoldnevu na vrtu gostilne »Hausampaher« v Hočah v korist gasilstvu in utrditvi tovarištva jugoslovanskega gasilstva ter Rdečega križa.

Eksporterji dravske banovine, ki imajo že avizirana dobroimetja v jugoslovansko-nemškem kliringu, naj blagovolijo takoj javiti svoj naslov in višino vplačanih zneskov. Združenju eksporterjev, Maribor, Jurčičeva ul. 8, zaradi skupnega postopanja in sklicanja ankete.

Na današnjem zaključnem sestanku društva »Nanos« bo predaval rojak gosp. prof. Bizjak o temi »Naši boji in težnje«.

Mednarodne rokborbe v Unionu: ob 20.30, 12. junija se borijo sledeči pari: Šerbinski (Poljak) : Krupa (Čehoslovak), Morton (Anglež) : Bognar (Madžar), Kirilov (Rus) : Totušek (Čehoslovak).

KINO

GRAJSKI KINO

Do vključno srede

„Kontrolor spalnih voz“

Od četrta dalje »Kralj džungle«.

V predpripravi vefilem za ljudi z mečnimi živci?

Kino Union. Biser filmske lepote »Pesmi mojega hrepenenja«. Sodelujejo Marta Eggert, Hans Jaray, Hans Moser, Luiza Uhlrich, orkester dunajske filharmonije, dunajski deški zbor, glasba Frana Schuberta.

Český klub. Danes zvečer ob priliki našega rednega sestanka v »Aljaževi sobi« hotela »Orel« se bomo spomnili stoletnice rojstva našega velikega pesnika Adolfa Heyduka. Čut narodne dolžnosti nam nalaga, da se te naše interne proslave udeležimo polnoštevilno. Odbor.

Jadranska straža priredi 29. in 30. junij izlet k otvoritvi mladinskega doma v Bakru, združen z izletom do Krka in nazaj. Vožnja, celokupna hrana in prenočišče 220 Din. Informacije daje Oblastni odbor Jadranske Straže, Maribor. Gregorčičeva 26. Prijave do 12. tm.

Po priporočilu Zveze jugoslovanskih emigrantov v Beogradu poziva ženski krožek društva »Nanos« primorsko žensko, da se udeleži evharističnega kongresa v Ljubljani v primorskih narodnih nošah. Krožek prosi, da se vsaka Primorka, ki ima primorsko narodno nošo, zgleda v društvenih prostorih »Nanos« (mariborski grad).

Do 15. junija komičarka Margareta Malceva v »Veliki kavarni« in baru.

Nočna lekarniška služba. Jutri v četrtek bosta imeli nočno lekarniško službo Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti in Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 13. t. m. Ob 12: plošče; 12.45: poročila, vreme, čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, obvestila; 19: nacionalna ura; 19.30: prenos opere iz Prage, v odmoru vreme, čas, poročila, spored.

Rešitev dveh otrok iz objema smrti. Skupina otrok je na binkoštni ponedeljek skakala okrog globokega ribnika na Tezmem. Med njimi sta bila tudi sinčka naše raznašalke, Dušan in Stanjo Matela. Oba sta hkratu po nesrečnem naključju padla v ribnik. Preplašeni so otroci zbežali in pričeli klicati na pomoč. Prvi je prihitel na kraj nesreče g. Konrad Veber, stanujoč na Pobrežju v Gubčevi ulici in potegnil oba potapljačca se otroka iz globokega ribnika. G. Konrad Veber je rešil obema otrokoma življenje in zasluži za svojo požrtvovalnost javno polivalo, posebej pa se mu še zahvaljuje mati obeh otrok Marica Matelova, raznašalka našega lista na Pobrežju.

Krvav pretep. V Zgornjem Hlapju sta si na binkoštni ponedeljek skočila v lase neki 49-letni kočar in hlapec posestnice Marije Bračkove. Hlapec je segel po nožu in ga zasadil kočarju v pleča ter mu hudo ranil pljuča. Nevarno ranjenega so morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Sejem za živino. Na včerajšnji sejem so prignali 525 glav živine. Dogon je bil dober, kupčija pa srednja. Prodanih je bilo 247 glav. Prignali so 22 konjev, 10 bikov, 96 volov, 364 krav in 525 telet. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 2,75 do 3,50 Din, poldebili 2 do 2,25 Din, voli za rejo 2,50 do 3 Din, biki za klanje 2 do 2,50 Din, klavne krave debele 2,25 do 3 Din, plemenite krave 1,85 do 2 Din, krave za klobasarije 1 do 1,25 Din, molznice in breje krave 2,25 do 2,75 Din, mlada živina 2,50 do 3,75 Din, teleta 3,50 do 4 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telet 4 do 6 Din, teletina I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 5 do 6 Din, sveža svinjina 8 do 14 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 28,6 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 16 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 20 stopinjah 735,8, reduciran na ničlo pa 733,4; relativna vlaga 80; vreme je jasno in vroče; vremenska napoved napoveduje poslabšanje vremena.

Pevska turneja na mejo

GLASBENA MATICA MED KOROŠKIMI SLOVENCMI.

Že dolgo časa je želela Glasbena Matica, da ob priliki tudi na Koroško pone- se lepoto naše umetne in prav posebej se koroške narodne pesmi in je v ta na- men že pred nekaj leti potipala pri nem- skih pevskih zborih, če bi ne delali ka- kih ovir pri eventuelnem nastopu kjer- koli na Koroškem. Odgovor je bil zelo kratek: »Niti misliti ni na to. Mi nismo pozabili plebiscita.« Ni nam torej pre- ostajalo nič drugega, ko da gremo samo do meje in zapojemo našim Korošcem in vsem onim, ki bodo prisluhnili čez mejo.

Ir tako sta dva ogromna autobusa na binkoštno nedeljo peljala pretežni del matičnih pevcev pod taktirko g. Marjana Kozine proti gorati Koroški in z veli- kim naporom zaradi ozkih cest in slabih mostičev svojo vsebino srečno odložila v idilično lepem Rimskem vrelcu. Po- vsod ob cestah mladi in s cvetjem okra- šeni slavaloki. Srce se nam širi...

»Ni mogoče! Poglej, poglej, slavaloki nas pozdravljajo!« »Hvaljen Jezus!« je napisano na prvem. Duhoviti obrzi se spogledajo. Kaj je to? Odgovor se glasi: Pred nami ozir. našim nastopom je bila birma v teh krajih. Oh ta ljuba domišlj- ja ali domišljavost!

V Rimskem vrelcu »oficijsko« nismo nastopili, pač pa je moški zbor zapel ne- kaj pesmi in je g. Vlah zopet enkrat briljiral s svojim mehkim basom. Prava koncerta sta bila le v Črni ob 17., v Me- žici pa ob 20. uri. Dva koncerta na en popoldan in v tej vročini, to ni malar- kost. Glasbena Matica tokrat za Mari- bor ni pripravila nobenega koncerta, pač pa je g. Kozina zraven Lajovčevih »Medved z medom« in »Kroparji« — zadnja je mimogrede povedano ostala brez vsakega aplavza — nabral celo vrsto učinkovitih dolenskih, gorenskih, primorskih in koroških narodnih pesni in šel zdaj z njimi na mejo. Zbral je zelo srečno. Publika ni štedila z aplavzom in se je navdušenje stopnjevalo od pesni do pesni ter doseglo vrhunec v Devovi »So se rožice v hartelnu žavovale«. Ro- potajoči aplavz pa je veljal najbolj gđu Faganeliju, kar mu vsi radi privo- ščimo; pel je res lepo.

V Črni nas je pozdravil g. šolski vod- ja, v Mežici pa zastopnik občine in ga. Grahova kot predsednica »Kola ju- goslovanskih sester za Meziško dolino«. Njena ljubka triletna hčerka pa je g. Ko- zini izročila z narodno trobojnico pove- zan šopek planink. Vsa dvorana je za- nioskala od radosti, ko se je zaslišal ka-

kor ptičje žvrgolenje nežen glasek: »Tu Vam izročam spomin iz nasih planin.« Na koncert je prišlo tudi nekaj fantov od tam preko meje, ki pa so hudo obžalo- vali, da naši listi niso nič poročali o teh koncertih, tako da Korošci onkraj meje o tem sploh nič vedeli niso. (Naši listi

tudi ne. Op. ur.) Koncerta sta bila za velik praznik še prav dobro obiskana. Žal je, da nas je preprosto ljudstvo, ko- jemu edinemu je ves naš trud bil name- njen, le iz varne daljave ogledovalo, ni pa šlo v koncertno dvorano. Obe dvora- ni sta akustični in se prav lahko poje v njima. Ob treh zjutraj smo prispeli na- zaj v Maribor, kajpak da utrujeni in za- spani. Lepo pa je le bilo. J. A.

Jubilej gasilske čete v Ptuj

NAJSTAREJŠE GASILSKO DRUŠTVO V SLOVENIJI I NJEGA ČASTNI NA- ČELNIK.

V tekočem letu obhaja najstarejša ga- silska četa dravske banovine 65-letnico svoje ustanovitve. Dne 3. marca leta 1870 so sklenili ptujski meščani, da ustanove to občekoristno ustanovo, na čije delo- vanje moremo biti vsekakor ponosni prav sedaj, ko obhajamo 65-letnico nje- nega obstoja in dela. V njenih vrstah še vidimo danes markantno osebnost, nje- nega soustanovitelja, častnega načelnika Ivana Steudteja, ki je znan ne samo v tukajšnjih domačih požarnobrambnih krogih, temveč prav tako tudi v tujini.

Ivan Steudte je prevzel vodstvo naše požarne brambve v letu 1889, in jo je tako smotrno vodil, da se je kmalu razvila iz primitivnih početkov do tehnično dobro opremljene tovrstne ustanove tistega časa. Prvotno je imela primitivno ročno brizgalno, ki jo je pa že v letu 1900. nadomestila z moderno parno brizgalno. Kako zelo je bila Steudteju pri srcu ta ustanova, izhaja iz dejstva, da je vse delo medsvetovno vojno slonelo na njegovih ramah. Na pr. o priliki velikega požara tukajšnje gimnazije leta 1917, ko je bila večina članov na fronti, je v veliki meri njegova zasluga, da je bil požar lokaliziran s pomočjo moderne parne brizgal- ne, ki jo je Steudte osebno upravljal. Kot načelnik ni bil samo dober organizator v tehničnem oziru, temveč je kot uvide- ven in socialno čuteč človek uvidel po- trebo ustanovitve rešilnega oddelka, ki je bil tudi na njegovo iniciativo ustanov- ljen.

V letih svetovne vojne se je izkazal rešilni oddelk eminentne važnosti, čigar glavna opora je bil zopet prav neumorni načelnik Steudte; čeprav že prileten, se ni strašil ne dneva ne noči, na čelu svo- jega rešilnega oddelka prožiti vsem pomoč in oskrbo. Za svoje človekoljubno delo je bil že takrat odlikovan s strani Rde- čega križa. Pa tudi po vojni ni gospod Steudte v svojem požrtvovalnem delu klonil, temveč je skrbel za nadaljnji raz- voj in tehnično izpopolnitev čete. Med

drugim je bila nabavljena v tem času motorna brizgalna in agregat in avtomo- bil »Minerva«. Požarni oddelk si je v teku let nabavil moderni rešilni avto »Steyr«, ki je bil vedno na razpolago pri požarnih nesrečah, pod neumornim vod- stvom Steudteja in njegovih gasilcev se je posrečilo pri več kot 250 požarih pre- prečiti veliko škodo in kvar.

S ponosom pripoveduje častni načelnik Steudte, kako je bil odlikovan o priliki visokega obiska Njeg. Vel. pokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in Njeg. Vel. kraljice Marije, ko je imel nagovor na čelu svoje čete v našem mestu. Tako krasi njegovo poprsje red sv. Save poleg mnogih domačih in tujih odlikovanj, kar naj bo v izpodbudo celokupnemu po- mladku naših gasilcev ter jih naj navaja k požrtvovalnemu in nesebičnemu delu. V letu 1933. je bil izvoljen za častnega načelnika naše gasilske čete, s čimer so se mu obdolžili njegovi tovariši za nje- govo dolgoletno delovanje. V krogu vda- nih tovarišev uživa največji ugled in iskreno spoštovanje; z zanosom gleda gasilska četa na 65-letno plodonosno de- lovanje svojega častnega načelnika, ker ji je usojena prilika, da slavi kot naj- starejša gasilska četa v banovini hkrati svoj in svojega častnega načelnika 65- letni jubilej.

Iz starega Ptuja. V Ptuj obnovirajo staro cerkev Vseh svetnikov, katero je dal cesar Jožef II. leta 1787. zapreti. — Ker je poteklo prav letos 555 let, odkar je bila ta cerkev, in sicer leta 1380, do- grajena in posvečena, jo je dala sedanja lastnica gospa Gregorec - Zunkovič po stavbeniku Denggu temeljito prenoviti. Cerkev sega s svojimi nečastimi svodi in opogami iz prvega nadstropja v pri- tičje. Mesto, kjer je stal postranski zvoni- nik, kakor je to iz stare slike v prošlj- ski cerkvi razvidno, služi sedaj kot obed- nica. Na mestu pa, kjer je bil presbiterij, stoji sedaj krasno urejena, bogata knjiž-

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB.

nica našega slavista in zgodovinarja Da- vorina Zunkoviča. — Prvotni veliki križ na slemenu cerkve je ostal dalje na svo- jem starem mestu. Stara žrv pod zemljo se je spremenila v vinsko klet in iz za- puščenega pokopališča nekdanjih ptujskih imovitih meščanov je postal lep lišni vrt. Ker je bila v pritličju doslej gostilna in je ljudstvo videlo v tem ne- kako nepotrebno profanacijo prvotne katoliške zgradbe, je lastnica ukinila go- stilniško obrt v tem poslopju. — Kdor se zanima za slog cerkve, mu posestni- ka odn. lastnika te znamenite zgradbe drage volje dovolita vstop ob nedeljah.

Mladi harmonikarji v Ptuj imajo v sredo 12. t. m. svoj prvi letošnji javni nastop v Društvenem domu. Začetek ob 20. uri. Prireditelj je v korist Rdečega križa.

Smrtna kosa. V Ptuj je umrla Marija Kosijeva, zasebnica, stara 77 let. Pokoj- nica se je rodila v Stari cesti pri Ljuto- meru, v Ptuj pa je živela kot kuharica pri raznih družinah nad 50 let. Blag ji spomin!

Sokolstvo

Sokol Maribor III. poziva one člane, ki se nameravajo udeležiti zleta Junakov v Sofiji, da se javijo do petka zvečer pri br. blagajniku v društveni sobi ter polo- žijo za zamenjavo valute znesek 300 Din.

Siten gost.

»Prinesite juho, pa ne prevročo, potem dva kuhana jajca, pa ne pretrda, potem zrezek, pa ne preveč pečenega in počem kavo, pa ne premočno!«

»Da gospod, — in kozarec vode, pa ne preveč mokre!«

Kratkovidnež.

»Kaj, vi ste slepi in čitate časnik?«

»Saj ne čitam — samo slike gledam!«

Ortoška usta.

»Mama, ali je res, da sem se rodil 1. decembru?«

»Seveda je res!«

»Ampak, mama... decembra so vnaša- štorklje v Afriki!«

J. Sernec, sodnik okrož. sodišča:

Sodniki in narod

(Predavanje pri društvu »Staribor« dne 6. t. m.)

Namen današnjega predavanja je, da prikažem v naravi stvari ležečo, ozko povezanost naroda s svojimi sodniki in sodnikov z njim.

V osnovni zakonodaji skoraj vseh dr- žav so sicer za sodni stan ustanovljene neke posebnosti, in sicer njegova neod- visnost in nepremesljivost ali stalnost, katera naj prvo nekako zajamči. Nika- kor pa ni smoter teh posebnosti, da ustvarjajo pregraje med sodniki in osta- linimi narodovimi sloji, temveč le, da po- lagajo zanesljivost temelje za dobro ka- kovost, to je objektivnost sodstva. Moj namen ni, da nadalje razglabljam, če in v koliko se naj te posebnosti zavarujejo sodnemu stanu, ker spada rešitev teh vprašanj pred drug pristojen forum, ki jih naj temeljito prouči ter nato o njih de- finitivno odloča. Zaenkrat je rešitev teh vprašanj odložena — ker v naši novi državi vsi zakoni naravno še niso izena- čeni in so zaradi tega tudi za reorgani- zacijo uprave še potrebne proste roke.

Omenjam tukaj te posebnosti sodnega stanu le zavoljo tega, ker bi mogla do- cela neupravičeno vzbujati predstave o sodništvu v tej smeri, da želi imeti ne- ko posebno predpravo ali celo nadre- leno stališče nasproti drugim stanovom. Imajo pa, kakor povedano, docela drug smoter, ki je popolnoma nasproten temu,

da se jih naj zlorabi v opredelitev sod- nega stanu v posebno kasto.

To poudarjam, ker gre moje predava- nje prav za tem, da se odstranijo vse navidezne in dejanske razlike, ki bi mo- gle kaliti harmonijo med sodniki in dru- gimimi sloji.

Podrobneje hočem obravnavati druga- po učinku manje neposredna vprašanja, katera pa zaradi tega nikakor niso mor- da manjšega pomena za izpolnitev da- našnjim izvajanjem postavljene naloge. Njej ustrezno je treba na splošno poja- sniti, zakaj naše sodstvo in po njem tudi naši sodniki pri ljudstvu še ne uživajo potrebnega zaupanja in simpatij. Pogle- vitni vzrok bo najbrž v čisto človeškega stališča razumljivem dejstvu, da nikomur ni prijetna zavest, da naj ima kdo pra- vico in moč, odločati o njegovih najraz- novrstnejših in tudi najintimnejših zade- vah, čeprav dotičnega sodnika morda niti osebno ne pozna in se nima prilike prepričati, ali je za rešitev dotičnega spora vreden tistega zaupanja in ali je tudi sposoben za rešitev.

Označena zavest torej že sama po se- bi ni prikladna, da pospeši ugodno raz- položeno do sodnikov sploh. Zaradi po- polnosti še omenjam, da podzavestno v navedenem pravcu morda pri mnogoka- terih še upliva večkrat tudi na poklicne sodnike aplicirani svetopisemski izrek: »Ne sodite, da ne boste sojeni!« ne da bi pa dotični pri tem pomislil, da je eden glavnih glasnikov Zveličarjevih nauk apostol Pavel sam izrecno zahteval, da naj njega sodijo — pristojni sodniki, s

čemer je vendar dal jasno spoznati, da v načelu nikakor ne odklanja po oblasti postavljenega sodstva. Po vsebinski zvezi, v kateri so bile izrečene omenje- ne besede, se je pa z njimi hotelo itak le zadeti one, ki se samolastno po- stavljajo za sodnike o stvarih, katere jih nič ne brigajo, t. j. klevetneže, ova- duhe itd. Morda bi to stališče vsebinsko odgovarjalo sedanjemu načelu: »Naj- večja hujša, primojduhi, je in ostane ova- duhi.« ozir. po nemško »Der grösste...« — nečem se ponavljati teh znanlih ostrih besed, da ne bi prizadel ugleda našega spoštovanega društva »Staribora«.

Da pa je navedeno tolmačenje ome- njenih besed pravilno, sledi tudi iz okol- nosti, da imajo marsikateri verske insti- tucije, med njimi tudi krščanske, ureje- na svoja lastna posebna sodstva.

Justici kot instituciji za vzdrževanje reda in ureditev zasebnih sporov se to- rej nikakor ne gre odreči; pa tudi se ni- nji odreči morda zavoljo tega, ker se pri njenem izvajanju gode nerednosti in po- mote. Saj se vendar išče pomoč tudi pri medicini, kateri govtovo nihče ne more odreči sijajnih uspehov — ali tudi ona vedno ne pomaga. Velja pač — povsod, pri vseh poklicih: Errare humanum.

Osupnejo zaradi tega človeka — če bere v sicer zelo poučnem in praktično prav uporabnem »Domačem vedežu«, ki je izšel kot nekaj kompendij k slovenskemu »Poučnemu slovarju« po značil: »sod- nija« — zapisane besede, kakor: »Sodni-

ja se zaradi vzvišenega pojma pravič- nosti smatra za nad vse druge vzvišen urad, na žalost ne upošteva vselej pri- rojene bojazljivosti občinstva in često vzbuja strah in gnus celo tistim, ki niso nič zagrešili. Njeni organi bi često z mir- nimi in vljudnimi besedami dosegli mno- go več, kot s svojo oblastnostjo in vpit- jem, ki le draži.« Brez dvoma je — dolž- nost vsakega, torej tudi sodnega urad- nika (glej tudi § 53 novega sodnega po- slovika), da s strankami občuje vljud- no. Podobna graja, kakor je navedena v »Domačem vedežu«, bi se še dala event. razumeti, če bi bila objavljena le v peri- odičnem časopisju kot nekaj prvi izraz nevolje nad nekim neprimernim postop- kom napram prizadeji stranki. V slovar, ki naj služi v stalni in stvarni pouk ob- činstva, pa gotovo ne spada. Graja na takem mestu je namreč sposobna, da po nepotrebnem ustvarja stalno ne- razpoloženje zoper ves napadeni stan, saj je vendar dana vsakomur prilika, da z ustrezajočim legalnim pravnim lekom doseže odpravo. Pritožba naj se torej le naslovi proti tistemu, ki greši zoper materielne ali formelne predpise zaka- na, ne pa pavšalno proti vsemu stanu, posebno ko v imenovani knjigi, ki je ka- kor že rečeno sicer zelo dobra in koristna knjiga — podobnih jed- kih graj zoper druge stanove ni najti. Oporekal pa vendar ne bo nihče, da se najdejo tudi pri vsakem drugem stam- nostatki v osebem, formalnem in v stvarnem oziru.

(Se bo nadaljevalo.)

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN

97

»Vidite torej, gospod preiskovalni sodnik«, je dejal vojvoda zmagoslavno, »da sem, zdi se mi, vendarle imel dovelj vzroka verovati, da nesrečnej, o katerem smo pravkar govorili, ni izvršil vsega sam neposredno. Tu je orodje, ki si ga je našel in s tem je razjasnjen tudi alibi vseh tistih, ki vas tako motijo... Torej Sautecœur, ako hočeš, da se bo s teboj mlo postopalo, potem nama povej točno vse, kako se je zgodilo... pred vsem pa, ne varaj naju in ne laži!« Misli je, da se njegov logar obotavlja, zato mu je pomagal in mu stavil besede tako rekoč na jezik, da mu prežene strah pred priznanjem. »Povej torej, kaj ti je bilo obljubljen? Kaj si prejel? Ker seveda, koncem koncev, ti vendar nisi delal na svojo roko?«

Sautecœur se je vzravnal, lica so mu zardela in žile na čelu so mu nabrekli od prizadevanja, da se obvlada: »Morda se izvršuje tudi take stvari za denar, da me pa po osem in dvajsetih letih vestnega službovanja — od tega trinajst let v Sivren in petnajst v Eremitagei — more moj gospodar še smatrati sposobnega... Ne!«

»Pa nama menda nočeš reči, da je res vse to, kar si pravkar pripovedoval!« je kriknil general malo zmeden.

»Ako sem lagal, gospod vojvoda, potem sem storil to iz norega živalskega ponosa, ki pa mi več ne pritiče. Roke so ujete, zato mora za njimi še telo... Dobro torej, naj gre, strela božja!... Priznati resnico mi ne bo težje, kakor slišati to, kar sem pravkar slišal.« In krepko uprt z nogami ob tla ter stisnjenih pesti je pričel pripovedovati: »Pred desetimi dnevi sem v odsotnosti mojega sina prejel v Eremitagei pismo brez podpisa, ki mi je sporočalo, da bom mogel sledeče noči med drugo in tretjo uro ponoči videti z velikonočnih vrat, kako odhaja neki človek iz sobe moje sinahe. Moram pa opomniti, da sem nekoč bil v svojem zakonu nesrečen. Imel sem ženo, ki sem jo ljubil, pa tudi ona mi je hlinila ljubezen. Nazadnje pa je pobegnila z nekim orožnikom iz Montgerona in naju pustila sama, mene in mojega sina, v oni puščavi Poste aux Lievres... Ničvrednica, kaj drugega! Od tistega časa je ostala v meni mržnja do vseh žensk sploh in ko se je moj sin ženil, sem obljubil sam pri sebi,

da mu bom pazil na ženo ter se v podobnem primeru z enim udarcem maščeval za svojo in njegovo nesrečo. To je bilo tu splošno znano, in tisti, ki so mi pisali to pismo, so dobro vedeli, kaj počno.«

Delcrous je vprašal: »Ste ohranili to anonimno pismo?«

»Pustite ga, naj dovrši, je dejal nestrpno vojvoda.

»Bilo je to v petek. Vsi smo bili na nogah, da ulovimo nekaj tistih Beduinov, ki so nam pokradli najlepše košute... V pismu je stalo: od treh do petih. Okoli treh sem zapustil svoje mesto v dreveredu Gros-Chêne in odšel, da se skrijem za velikonočna vrata. In kakor je res, da držim to puško v svojih rokah, tako je tudi res, da takrat nisem vedel, koga je moja pokvarjena sinaha sprejela v svojo sobo. Vedel sem sicer dobro, da se je princ vrtel okoli nje, a po oni sceni z malo sem mislil, da je za tokrat vse končano, in kakor se bosta, gospoda, lahko sama prepričala, je tudi pismo omenjalo neko čisto drugo ime. Pol ure sem čakal tam in neprestani dež me je premočil do kosti, ko sem naenkrat zaslišal šum obleke. Nekdo je deset korakov daleč od mojega skrivališča skočil in naglo zbežal dalje. V tisti temi se je moglo zelo slabo videti; bal sem se torej, da bom zgrešil, ako ga pustim bežati dalje. K nesreči pa se je človek za hip ustavil, da odpre neke vrste dežnik, jaz pa sem tedaj sprožil

Napravil je še nekaj korakov, nato se je pa zgrudil v jamo in se kakor ustreljena žival ni več premaknil. Tedaj sem zdiral domov. Mala se je delala ko da spi, pritegujoč odejo preko glave. »Vstani in vzemi luč!« sem ji dejal. »Ubil sem ti ljubčka, pomagaj mi, da ga zakopljeva.« Prestašila se je, in verujte mi, ni ji bilo treba dvakrat reči... Tedaj sem mislil, da za gotovo vem, koga bom našel pogođenega od strela moje puške. Dokaz je to, da sem, ko sva prišla do jame blizu tistega nepremičnega telesa, vprašal svojo sinaho: »Kdo je to?« — »Poglejte!« je odgovorila in spustila svetilko čisto nizko... Ah, gospod vojvoda, ko sem videl, kaj sem storil... In obrisal si je z rokavom znoj, ki mu je tekel po čelu. Vojvoda, ki je ves čas pazil, kakšen vtis bo pripovedovanje napravilo na Delcrousa, je dejal svojemu logarju z docela mirnim glasom: »S čim si streljal?«

»S šibrami.«

»In kam si ga zadel?« na senco zadet le na enem samem

»Vsa zrna ga miso zadela... Bil je je bila majhna rana.«

Nastal je trenutek strašnega molka, po katerem se je znova oglašil krik matere, kakor da vidi prav sedaj tisto rano, tisti madež na senci. Nato se je izpraševanje znova začelo:

(Se bo nadaljevalo)

Moškemu spolu pripada svet

SEDANJOST JE TAKA, PRETEKLOST PA NAM POVE MARIKAK ZANIMIVEGA O ŠIBKOSTI MOŠKIH. — NEKAJ, KAR BO ZANIMALO NAŠ ŽENSKI SVET.

Večkrat slišimo dandanes, kako zavida ženska moškega prav zaradi njegove pozicije, ki jo zavzema v realnem in duhovnem svetu. Kolikokrat se pritožuje življenja željna ženska nad svojo podrejeno vlogo, ker ima mož kljub raznim ženskim emancipacijam že zaradi same spolne eksistence prednost pred žensko. Pri vseh narodih sveta, izvzemši nekatera preprosta in divja plemena, je mož poglavar družine. Današnja človeška družba in družabni red počivata na zakonih, ki so jih ustvarili moški za moške. Nekateri modrujejo, da vodi ta pot v pro past in da prav zaradi tega rase ženske-mu svetu greben, da ženske zaradi svoje podrejene pozicije zahtevajo enakovrnost in si prizadevajo »zlezti moškemu na glavo«. Moški vladajo življenje, sede v areni življenja na sprednjih prostorih in svet se suče okrog svoje osi tako, kakor moški zahtevajo in žele. Če je mož poročen, podedujejo otroci njegov rod. Na drugi strani pa mu izvenzakonsko zavajanje ženske v sramoto ne nalaga nobenih obveznosti. V mnogih primerih le pičle alimente. Nezakonski otrok, ta še vedno nerešeni problem, mora pri nas, kjer so ustvarili zakone moški, dobiti ime matere. Pocestnico, ki je prodala svoje telo moškemu, naše varnostne oblasti preganjajo; služkinjo, ki si jo je za spremembo poželil njen gospodar in jo pahnil v nesrečo, da je postala detomorilka, ker jo je gospa zapodila od hiše, bo hudo kaznovalo sodišče. Postavna mladenka, ki je nastopila samo stojno pot življenja, je s svojimi nedolžnimi pogledi vzbudila poželjenje svojega starega šefa; ker ni »parirala« je morala na cesto in si vzela v obupu mlado življenje. Kdo je odgovoren za navedene in še tisoč drugih tragičnejših primerov? Moški ne! »Wir Männer sind die Herren der Schöpfung«, pravi nemški rek.

Dandanes prevladuje torej načelo, da so moški vladarji sveta in življenja. Če bi pa bolj skrbno pogledali za kulise današnje družbe, ki je pravzaprav kotel v katerem se kuha ves današnji družabni red, bi se kaj lahko prepričali, da je oblast, ki si jo svojijo moški, precej vodena in da igrajo prav pod vplivom žensk čisto v prevažnih in odločilnih trenutkih splošnega značaja silno klaverno, morebiti celo podrejeno vlogo. V mnogih primerih torej tudi danes ni nič bolje in se razkriva moška šibkost, ki jo pozna zgodovina, ko je vladala v posameznih deželah ženska premoč. Ne samo nekatera preprosta indijanska plemena v Severni

Ameriki, ki so z veseljem uživala na pol gnilo mrhovino, ali nekaj južnoameriških rodov, ki so umrlega sorodnika, če je bil rejen, spekli, sicer pa skuhali, pozna zgodovina namreč tudi številna afriška plemena in celo zelo kulturna ob Sredozemskem morju, ki so bila dolga časa celo tisočletja pod žensko vladavo.

V tistih časih je pri omenjenih in nestetih drugih plemenih odločala pravica matere. Moški je bil brezpraven oče. Vsakega nerabnega moškega so ženske obsodile na smrt. Visoko čislani so bili moški močnega nagona. Izvor pa je bil odločen po materi in je po njej podedoval otrok stopnjo in rod. Navedena plemena niso poznala sentimentalnosti, ugotovljeno je bilo le rojstvo novega človeka. Pravico matere so smatrali za naravno pravico, češ, da je mati sama nositeljica rodu. Razlike med zakonskim in nezakonskim otrokom niso poznali. Ženske so opravljale moška dela in se tudi sicer navzele vseh moških manir. Pri nekaterih narodih in plemenih, kjer so imele vso oblast v rokah, so klicale moške k sebi le zaradi zaroda. Moškemu se je takrat godilo tako, kot se godi danes ženskam. Kakor so danes zaželjene mlade in lepe ženske, so bili takrat kot lepotni ideali oboževani mladeniči. Mladeniči so nosili kodrane lase in nakit. Čistiti so si morali nohte in zobe. Ker je bil moški pasivni del, ki ga je pozvala ženska v zakon, se je moral torej lišpati. Kot šibkejši spol pa je bil tudi finančno popolnoma odvisen od ženske. Često se je moral lotiti hišnih poslov. Ta naloga je bila takrat za moški prav tako težavna, kot je danes za marsikatero žensko. Za časov ženske vlade so uživali »večni samci« podobne neprijetnosti kot današnje »stare device«. Tudi čustveno življenje moškega je bilo precej različno od današnjega. Najbolj čudno vlogo je igral mož takrat, ko je žena rodila. Že tedne pred porodom se je moral postiti in ostati mirno v postelji. Žena je povila, njen ubogi mož pa je kričal v postelji zaradi umetno povzročenih bolečin. Po porodu pa je moral v postelji sprejemati obiske sorodnikov in znancev, ki so prišli čestitat in prinesli otroku srečo.

Navedenih zgodovinskih dejstev ne spreminjajo današnje okoliščine, da sta v nekaterih poklicih oba spola enakovrsta, niti cinizem s katerim se današnja mladina vdaja spolnemu življenju. V resnici je še danes tako, da se ves svet suče okrog žensk in denarja. Priznajmo, da je dandanes tudi pri nas na stotine moških,

ki so svojim ženam lutke. Kdo izmed naših čitateljev ne pozna gospoda svetnika, ki hodi na seje z ženinim dovoljenjem, ki na sejah, debatira in voli po volji svoje boljše polovice. Kdo ne pozna uglednega gospoda ravnatelja, ki zaključuje svoje bilance po nasvetih svoje žene. Kdo ne pozna visokega gospoda z zlatimi zvezdami na ramah, katerega žena je strah vse stotnije; kdo ne pozna odličnega gospoda profesorja, ki poučuje po želji svoje žene; kdo ne pozna uglednega hišnega posestnika, ki ne odda stanovanja podnajemniku, če ni povšeči njegovi ženi. Mno go je moških, ki v dolgih zimskih večerih posedevajo doma, njih življenjske družice pa se kratkočasijo na plesih in zabavah. Koliko je moških, ki so v gostilni pri litru pravi junaki, ob zakasnelih urah pa pri večnih vratih sezujejo čevlje... In koliko je takih, ki pri sejah v večernih urah nervozno opazujejo kazalce, če se prehitro pomikajo k številki, ki jo je do ločila žena. Kratomalo, nešteto je v današnji družbi takih moških, ki plešejo tako, kakor godejo žene.

Koliko je resnice v navedenih ugotovitvah pa naj presodijo naše čitateljice in čitatelji sami. Lepšega zadoščenja za naše nedavne zanimive ugotovitve o moči ženskega jezika bi našim čitateljem pač ne mogli preskrbeti.

Sport

SK Železničar:SK Celje. Prihodnjo nedeljo bo SK Železničar odigral svojo zadnjo prvenstveno tekmo, in sicer proti SK Celju. Tekma se bo odigrala v Mariboru na igrišču ob Tržaški cesti.

Preložene prvenstvene tekme. Zaradi olimpijskega dneva, ki bo v nedeljo 16. t. m. v Ljubljani je prvenstvena tekma Ilirija:Rapid preložena na 7. julij. Tekma med Rapidom in Celjem se bo odigrala v Mariboru 14. julija, tekma med Svobodo in Hermesom pa 21. julija.

V zaključnem kolu mešanih parov v prvenstvu Dravske banovine v tenisu je sinoči zmagal par Lirzerjeva-Hitzel nad dvojico Voglarjeva-Gasperin s 6:0, 6:4.

Razno

POZOR!

Razen drugih jedil nudim sledeče specialitete: Dvekrat na teden morske ribe, bržlice, različne, čevapčice, vse sveže in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Točim pristna dalmatinska vina kakor: črno po Din 8 — Opolo in belo po Din 10. — Dobro štajersko vino po Din 12. — Gostilna »Rotovž« A. Vicel. Maribor. Rotovski trg 8. 1416

SOLIDNO GOSPODIČNO sprejem mala družina na hrano. Aleksandrova cesta 64, vrata 6. 2416

Posest

NOVA HIŠA

z celo kletjo, šestimi sobami in petimi kuhinjami, verando in vrtom na Tezencu za Din 180.000, — na prodaj. Vprašati v gostilni Pulko na Tezencu. 2411

Prodaj

TOVORNI AVTO

enotonski, v dobrem stanju, zaradi pomanjkanja prostora poceni naprodaj. Vprašati v Radvanjski c. 31. 2408

MOTORNO KOLO

s prikolico naprodaj za 5500 Din ali se zamenja za židno opeko. Betnavska c. 1. 2414

2 KUHINJSKI KREDENCI 180 in 260 Din, 3-delno omaro, trdi les, moderne postelje, moderna spalnica s psiho 850 Din, omare, madrace, stoli, blazine. Koroška cesta 3. 2415

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE z večjo kuhinjo in shrambo v centru Maribora ali bližnji okolici vzamem s 1. julijem in najem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Trgovce«. 2407

ODDAM STANOVANJE sobo in kuhinjo, za Din 350, — ter dvosobno stanovanje od 500 do 650 Din. Smetanova ul. 54, gostilna. 2410

DVA GOSPODA sprejem na dobro domačo hrano in stanovanje. Šapec. Splavarska ul. 8-I. 2412

BOLJŠO GOSPODIČNO sprejem na stanovanje. Orožnova ul. 5-I. 2413

Zgubljeno

V NEDELJO

sem zgubil med Vurmatom in Šturmovo grabo proti Sv. Du hu žensko rdečo-zeleno vezeno belo jopico. Najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi »Večernika«. 2409

IZGUBILA

se je zlata ura z verižico na binkoštno nedeljo na južni poti med Pohorskim domom in Semečom. Pošten najditelj se prosí, da uro vrne proti nagradi v Klavniški ulici 5. 2623

Spomnite se CMD

Edini slovenski dnevnik na ozemlju bivše mariborske oblasti je »Večernik«.

Zeto priprosto dejstvo nalaga našemu mestu in vsemu slovenskemu Podravju očito nalogo poskrbeti za to, da bo mogel uspešno vršiti svoje nacionalno poslanstvo. To pa bo mogoče le tedaj, ako »Večernik« izpopolni tudi svoje oglaševalne male oglaševalne, ki so neverjetno poceni. Sedaj žal pogrešamo stotine Slovencev, trgovcev, obrtnikov, posestnikov, zasebnikov itd., ki bi, ko kaj prodajajo, kupujejo ali iščejo, morali oglaševati v »Večernikovi« malih oglašilih. »Večernik« dela za Vas, delajte Vi zanj!